

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионален инспекторат по образованието - Бургас

**ОЛИМПИАДА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
ОБЩИНСКИ КРЪГ
18.01.2015 г.**

ТЕСТ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА – 7. КЛАС

УВАЖАЕМИ УЧЕНИЦИ,

Тестът съдържа **30 тестови задачи** по български език и литература и **отговор на литературен въпрос**.

Тестовите задачи са два вида:

- задачи с четири възможности за отговор, от които само един е верен;
- задачи с кратък свободен отговор.

Отговорите отбелязвайте със син/черен цвят на химикалката ВЪРХУ листа за отговори.

НЕ се приемат за действителни отговорите, отбелязани с молив.

За да отбележите своя отговор, зачертайте със знак **X** буквата на избора от Вас отговор. Ако след това прецените, че първоначалният Ви отговор не е верен, заградете с кръг буквата на грешния отговор, запълнете го и зачертайте със знак **X** буквата на друг отговор, който приемате за верен.

Запомнете! Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, чиято буква е зачертана с X. За всяка задача трябва ясно да е отбелязан не повече от един действителен отговор.

За задачите със свободен отговор в листа за отговори са оставени празни редове. На това място запишете своя отговор. Ако след това прецените, че записаният от Вас свободен отговор не е верен, задраскайте го с хоризонтална черта и запишете над него отговора, който според Вас е правилен.

Отговора на литературния въпрос пишете върху допълнителните листове извън тестовата част. Вашият текст не трябва да надвишава три страници.

ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!

Въпроси с избираем отговор

1. Какъв е видът на изреченията?

Който не работи, не трябва да яде.

Който пее, той зло не мисли.

- А) и двете са сложни съставни с подчинени подложни изречения
- Б) и двете са сложни съставни с подчинени определителни изречения
- В) първото е сложно съставно с подчинено определително изречение, а второто – сложно съставно с подчинено подложно изречение
- Г) първото е сложно съставно с подчинено подложно изречение, а второто – сложно съставно с подчинено определително изречение

2. Кое изречение е сложно съставно?

- А) Най-голямата действаща източноправославна катедрала на Балканския полуостров се намира не другаде, а в самото сърце на столицата ни.
- Б) Новият символ на София, определен с интернет гласуване през август 2011 г., е добре познатият на всички величествен храм-паметник „Свети Александър Невски“.
- В) Петко Каравелов предлага да бъде издигнат храм в памет на загиналите за свободата на България български и руски войни.
- Г) Една част от средствата за строежа на храма дава държавата, а друга са от дарения на граждани.

3. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

- А) Криптата на катедралата, представляваща подземно помещение, е превърната в музей, благодарение на което днес можем да видим много ценни икони.
- Б) Туристите, които посещават храм-паметника се снимат пред него за спомен.
- В) Тъй като някои икони са особено ценни, изнасянето им от катедралния храм става само на много важни църковни празници.
- Г) Когато бяха на екскурзия в София, разгледаха храм-паметника „Свети Александър Невски“.

4. Кое изречение е сложно съставно с подчинено определително изречение?

- А) Аполония е древногръцки град, основан на мястото на днешния Созопол.
- Б) Името произлиза от бог Аполон, защото той е покровител на изселниците.
- В) Древните автори са твърде пестеливи, когато говорят за неговата история.
- Г) Аполония е първият черноморски град, където се секат сребърни монети.

5. В кое изречение е употребена глаголна форма в повелително наклонение?

- А) Традиция е, ако детето се роди в деня на някой светец, да носи името му.
- Б) Така то получава закрилата на светеца, а също така и един хубав празник.
- В) Всички знаят кога трябва да поздравят един Иван, Георги, Христо, Петър.
- Г) Нека да не забравяме, че даденото име ще се носи от човека цял живот.

6. С кой от изразите може да се замени подчертаното фразеологично словосъчетание, без да се промени смисълът на изречението?

Вече два часа преговарящите от двете страни се намираха в омагьосан кръг.

- А) в безизходно положение
- Б) в кръгово движение
- В) на омагьосано място
- Г) на кръгла маса

7. Кое твърдение е вярно?

Стихотворението „На прощаване в 1868 г.“ е...

- А) обръщение към родината, в която се връща лирическият герой
- Б) послание към другарите на хайдутина да се борят смело за свободата
- В) завет към невръстните синове на емигранта да продължат делото му
- Г) изповед пред майката на героя за мотивите му да стане бунтовник

8. В коя глава на повестта „Немили-недраги” като епизодичен герой се появява Левски?

- А) първа
- Б) десета
- В) трета
- Г) втора

9. Кое твърдение е вярно?

В десета глава на повестта „Немили-недраги” авторът представя...

- А) безразличието и студенината на румънското общество
- Б) героизма на Македонски при преминаването на Дунава
- В) мъченическата и достойна смърт на стария знаменосец
- Г) славната саможертва на хъшовете в битката при Гредетин

10. Кой е конкретният повод за написването на стихотворението „На прощаване в 1868 г.”?

- А) желанието на 20-годишния емигрант Ботев да измоли прошка от майка си заради неизпълнения синовен дълг
- Б) включването на изгнаника Христо Ботев в редовете на българската революционна емиграция
- В) предстоящото преминаване на Дунав от Ботев и от неговите другари с четата на дядо Жельо войвода
- Г) намерението на Ботев чрез изповедта на своя лирически герой да разкрие идеите, които споделя

11. Коя е най-подходящата дума, с която може да се допълни изречението?

Пловдивският е изключително благоприятен за творческото развитие на Иван Вазов.

- А) момент
- Б) епизод
- В) период
- Г) промеждутък

12. Кое твърдение е вярно?

Завръзката в разказа „Една българка” от Иван Вазов е дадена чрез...

- А) лирическо отстъпление
- Б) ретроспекция
- В) ретардация
- Г) пейзажно описание

Прочетете текста, разгледайте таблицата и решете задачите от 13. до 21. включително.

Остров „Света Анастасия” – новата атракция за жителите и гостите на град Бургас

Остров „Света Анастасия” се намира в Бургаския залив в Черно море. Изграден е от вулканични скали, висок е 12 метра (на места достига до 17 м височина), а площта му е близо 9 декара. Островът е забулен в мистерия и за него се разказват стотици легенди и истории.

Една от най-известните легенди е свързана с пирати, които нападнали острова във времето, когато там имало манастир. Монасите се затворили в църквата и се помолили на Света Анастасия да им помогне и да ги избави от набезите. Тя чула молитвите им и изпратила страховита буря, която разцепила пиратския кораб. И до днес останките на кораба са вкаменени в скала, която може да се види от всеки посетител на острова. Вярва се, че причината за пиратските набези е заровено на острова златно съкровище, пазено от призрак на загинал пират.

На остров „Света Анастасия” има три скални феномена, известни като Гъбата, Дракона и Вкамененият пиратски кораб. Някои вярват, че на острова съществуват две подземия, чийто вход е много добре замаскиран и никой не може да проникне до тайните им. Досега обаче те не са открити.

Фарът на острова бил изграден от френска компания през 1889 г. Той бил монтиран върху железен стълб, издигнат на 40 метра над морското равнище и в хубаво време светлината му се виждала от 10 мили. През 1912 г. в северната част на острова били положени основите за новия фар, който направлява корабите и до днес. Той бил запален за пръв път на 13 юни 1914 г.

Пътуванията на гражданите и гостите на Бургас до остров „Света Анастасия” са възобновени от лятото на 2014 г. Това става възможно след приключването на мащабен проект на Община Бургас за реставрация на сградите и облагородяване на външното пространство.

Лекарна, предлагаща чудодейни билки и отвари по стари рецепти, манастирска килия от Средновековието, в която може да пренощувате, ресторант с автентични бургаски ястия по стари рецепти ... и всичко това на най-романтичното място в Бургаския залив – остров „Света Анастасия“. До там стигате с корабче, на което сте се качили от любимото за всички бургазлии и гости на града място – Моста в Морската градина.

Билетите за пътуване заплащате на самия кораб, при качване. Предварителна продажба на билети не се извършва.

Вид на билета	Цена
Стандартен - в двете посоки	9 лв.
За учащи и пенсионери - в двете посоки	6 лв.
За деца до 7 г. и за хора с увреждания	0 лв.

Из Интернет (<http://gotoburgas.com/bg/places-to-go/view/23>)

13. Къде се намира остров „Света Анастасия“?

- А) В Бургаския залив в Черно море
- Б) Във Варненския залив в Черно море
- В) В Червено море
- Г) В Черно море – близо до град Созопол

14. Каква е площта на остров „Света Анастасия“?

- А) 20 декара
- Б) 18 декара
- В) 9 декара
- Г) 10 декара

15. Кое твърдение е вярно според текста и таблицата към него?

- А) Учащи и пенсионери пътуват безплатно до острова.
- Б) Учащи и пенсионери заплащат билет на стойност 9,00 лв за пътуване в двете посоки.
- В) Учащите пътуват безплатно до острова, а пенсионерите заплащат билет на стойност 6,00 лв.
- Г) Учащи и пенсионери заплащат билет на стойност 6,00 лв за пътуване в двете посоки.

16. Коя е причината за пиратските набези според една от легендите за острова?

- А) богатствата на намиращия се на острова манастир
- Б) заровено на острова златно съкровище
- В) красотата на острова
- Г) възможността да скрият плячката си в подземията на острова

17. От кога функционира новият фар на остров „Света Анастасия“?

- А) от 13 юни 1914 г.
- Б) от 1889 г.
- В) от 1912 г.
- Г) от 2014 г.

18. От кога са възобновени пътуванията на граждани до остров „Света Анастасия“?

- А) от пролетта на 2014 г.
- Б) от лятото на 2014 г.
- В) от есента на 2014 г.
- Г) от лятото на 2013 г.

19. За коя сфера на общуване е предназначен текстът?

- А) научната
- Б) битовата
- В) медийната
- Г) естетическата

Въпроси с кратък свободен отговор

(Решенията на задачите запишете в листа за отговори.)

Като имате предвид информацията от текста по-горе и таблицата към него, отговорете на следните въпроси (20. – 21.задача):

20. Вярно ли е твърдението?

Всички деца пътуват безплатно до остров „Света Анастасия”.

Посочете доказателство за твърдението си от текста или от таблицата.

21. Има ли възможност да се закупи билет за пътуване с кораб до остров „Света Анастасия” 1 седмица преди самото пътуване?

Посочете доказателство за твърдението си от текста или от таблицата.

22. Препишете подчиненото изречение в състава на сложното изречение и определете вида на подчиненото изречение.

Интересно е да чуя мнението ви за новината от последния час.

23. Открийте обособената част в сложното съставно изречение и я запишете в листа за отговори.

Историята на днешната ни столица датира от около VIII в. пр. Хр., когато около термалните извори възниква град, наречен от римляните Сердика.

24. Преобразувайте пряката реч от изречението в непряка, като спазите правилата за пунктуационно оформяне и запазете основното глаголно време.

- Ами аз няма да нощувам тука! – рече селянката.

25. Преобразувайте простите изречения в сложно съставно изречение, като запазете смисъла и се съобразите с правилата за пунктуационно оформяне.

В началото на месец декември реките в Югоизточна България излязоха извън коритата си. Валя дъжд в продължение на цяла седмица.

26. Препишете текста, като редактирате допуснатите правописни и пунктуационни грешки, както и грешките в членуването.

Според изследователите трите най-голями камбани в България се намират в храм-паметника „Свети Александър Невски” в гр.София (12 т), в храм-паметника в гр. Шипка (11,6 т), и в Преображенския манъстир край гр. Велико Търново.

В Националния исторически музей се съхранява камбаната подарена от руският император Александър втори, като според специалистите тя е най-красиво изработената и с най-мелодичният глас. Най-старата пък камбана намирана по българските земи носи датировка от 1211 г.

27. Запишете думата, с която твърдението ще е вярно.

Показателното местоимение „ония”, в чиято употреба се долавя пренебрежение, е използвано от отец Евтимий, за да назове с него.....

28. Запишете името на героя, който произнася думите:

*„Млади опълченци,/ венчайте България с лаврови венци!/
На вашата сила царят повери/
прохода, войната и себе дори!”*

29. Срещу всеки цитат запишете заглавието на съответната творба.

№	Цитат	Заглавие на творбата
А)	<i>Ние сме човеци, ние сме българи, ние изпълнихме нашата света длъжност към отечеството.</i>	
Б)	<i>Ах, мале – майко юнашка! Прости ме и веч прощавай!</i>	
В)	<i>...беше жена около шейсетгодишна, висока, кокалеста – мъжка на вид...</i>	
Г)	<i>Йоце миг – ще падне заветният хълм. Изведнъж Радецки пристигна със гръм.</i>	

30. Запишете кой е героят, за когото се отнася описанието, и коя е творбата:

„Той зяпаше в устата на разказвача и ловеше жадно всяка негова дума, а когато се обади и старият, вниманието му се обръщаше на благоговение.“

Защо бунтовникът целува напуканата ръка на баба Илийца?

(Отговор на литературен въпрос върху V част на разказа „Една българка” от Иван Вазов)